

Nº I - 3-a jaro

Decembro 1942

EL NIA HISTORIO (lasta daŭrigo kaj fino)

La ĉefo de la Hispanaj armeoj estas Aleksandro Farnese kaj tiu tre kapabla stratego sukcesas ĉian venki. Aliflanke Filipo zorgis ke ne plu venos periodo sen regento kaj kiam efektive Don Juan subite mortis tuj la nova regento estis Aleksandro Farnese.

Aleksandro Farnese ne nur estis kapabla stratego sed ankaŭ kapabla diplomato.

Li bonege utiligis la fakton ke malgranda grupo de tre agemaj protestantoj regadis multajn urbojn kaj tiranis je la Katolikoj kiuj loĝis tie. Denove formas sin partio kiu volas interpaciĝi kun Aleksandro Farnese. La malkontentuloj formas la unuiĝon de Atrecht kaj tuj la respondo de la alia flanko venas: la unuiĝo de Utrecht. Estas fakto ke en la unuiĝo de Atrecht oni trovas preskaŭ nur Valonojn kaj en tiu de Utrecht preskaŭ nur Nederlandanoj. Sed estas vere ankaŭ ke je tiu momento preskaŭ en ĉiuj Nederlandanoj urboj sekto de malmultaj Protestantoj direktis kaj de nenkomprenoble aliĝis al Utrecht. Oni do ne bone povas scii kion estas farintaj tiuj urboj se estus restinta Katolika urbestraro. Tio estas la malsukcesego de la politiko de Oranje Pro la kulpo de la Protestantoj kiuj skandale kaj tre kruele atakis la Katolikojn la Katolikoj nun estis perditaj por la "komuna intereso". Oranje sukcesis venki grandegajn malfacilaĵojn kiel ekz. la malmutilon de la "hilddotruado" sed kiam daŭre la Protestantoj tiranis la Katolikojn (ekz. la kruelega persekutado de Luney v.d. Marck kiu mortigis la martirojn de Gorcum) (ekz. la sistema forĉasado de ĉiuj religiuloj tie kie la Reformistoj estris) (ekz. la konfiskado de la bienoj kiuj apartenis al Katolikoj ktp.) tiam Oranje finfine estis senpova. Despli bedaŭrinda estas tio, ĉar plejparte la anoj de la nova religio faris ĉion en bona intenco: ili sentis sin apostoloj. Notinda estas ke unu de la plej fervoraj Protestantoj Luney v.d. Marck denove venis ano de la Katolika religio?!

Nun la evoluo rapide fariĝas; la novaj okazaĵoj rapide sinsekvas. Aleksandro Farnese intertraktas kun la unuiĝo de Atrecht kaj akordiĝas je tiu ĉi tri kondiĉoj: 1) la Hispanaj soldatoj foriros el la lando; 2) nur tiuj impostoj estos postulataj por kiuj ekzistas aprobo de la enlandaj regnantoj; 3) pli de enlandaj regnantoj funkcios en la ĝenerala estrado de la Nederlandoj.

Por savi kio estis ankoraŭ savobla estis nun necese al Oranje intenco kunlabori kun la Calvinistoj. Al ili li turnas sin publike nun la Hispana reĝo deklaras lin birdlibera kaj en sekreto promesas grandan premion por kiu mortigas lin. La gajninto de la premio estis Balthazar Gerard kiu en Delft plenumis sian krimon. Tie ekzistas nun muzeo kie oni montras la lokon kie tio okazis.

Aleksandro Farnese efektive forkondukas la Hispanajn soldatojn el la lando....sed en la direkto de la Nordo por konkri la ribelantajn urbojn. La unua urbo kiun li konkeras estas Tornako (Doornik). Kaj la kondiĉoj kiujn li trudis al ili estas eksterordinare kaj antaŭ tiam neniam tiel bonaj: 1) la soldatoj povas foriri el la urbo; 2) oni tute ne ŝtelos nek bruligos; 3) la Protestantoj devas konvertiĝi se ne ili devos foriri el la urboj post kiam ili estos formetintaj siajn kunportebajn posedaĵojn kaj vendintaj la nekunportebajn. Tiaj kondiĉoj rompas la rezistemon de la aliaj minacataj urboj. Unu post la alia Al. Farnese konkeras ilin kaj fine en 1585 ankaŭ Antwerpen. Je tiu momento kiam Al. Farnese pretigas sin por konkri ankaŭ la Holandajn urbojn, Filipo II-a revokas lin al Francujo por tie eniksiĝi en la religiaj militoj. Nur kelkajn jarojn poste Al. Farnese revenas por daŭrigi la konkeradon sed estis tro malfrue. La Holandanoj havis la necesan tempon por organizi la protektolinion malantaŭ la muretoj kaj flugoj. Aleksandro Farnese malsukcesis. Kaj tiel efektiviĝis disigo de la Nederlandanoj en 2 partoj. Unu parto vivas denove sub la jugo hispana. La alia iras al politika sendependeco kaj fakte jam estas sendependa.

Okazas nun granda en- kaj elmigrado. La Protestantoj de tie ĉi iras al la Nordo kaj multaj nordaj Katolikoj venas tien-ĉi.

La norda parto iĝas lando de libereco tiel ke eĉ Katolikoj de tie ĉi (ekz. Simon Stevin) iras Norden. Ankaŭ el Francujo multaj Hugenotoj venas al la Zelandaj insuloj. La sekvanta jarcento, la deksepa, estas la ora jarcento de Nederlando rilate al komerco, arto, prospero. Tiun oran epokon ili dankas egalparte al la Nederlandanoj (Flandroj, Brabantanoj kaj Limburganoj) kiuj venas el la Sudo, kiel al siaj propraj infanoj. En la universitatoj, komercaj institutoj, regnado, multaj suduloj funkcias. Ekz. la Gentano Lieven De Key fariĝas la urbokonstruisto de Harlen. La Brugano Goufrus estis rektoro de la universitato de Leiden. La Bibliokonisto konsistis preskaŭ je duono el Sudnederlandanoj. La Sudo iras al trankvileco, sed estas la trankvileco de morto. Post la Hispana premelegado la Sudo konas ankoraŭ la Aŭstrion kaj Francan regadojn. Tiel ke la popolo tute ne plu konscias pri nacia fiereco kaj nacia honoro.

POSTVORTO: Tiu parto de nia historio donis eblecon al multaj historiistoj por inter si batali: scienca batalo. Oni faris la demandojn: Kio estis la plej profunda kaŭzo de la disiĝo de la Nederlandanoj. Kelkaj respondis: la nacia malsimileco. Aliaj respondis: la religia malsimileco. Ambaŭ malpravas. Ĉar kontraŭ la tezo de la unuaj, la disiĝlinio kuras ĝuste neze tra tri branĉoj de la Nederlanda popolo: la Flandroj, la Brabantoj kaj la Limburganoj. Kaj, kontraŭ la tezo de la duaj, la nordo iĝis ĉefe Protestantaj kaj la sudo iĝis ĉefe Katolika nur post la disiĝo kiam la Protestantaj Suduloj eligris al la Nordo kaj kiam la Katolikaj Norduloj enigris en la Sudo. Cetere la Protestantismo ekestis tute en la Sudo de Nederlando, nome en Foperinge, Hondschoote kaj Ĉirkanaĵoj. La kaŭzo de la disiĝo estas nur: historia hazardo. Neze en sia konkerado Aleksandro Farnese devis halti al la Nederlanda akvolinio kaj reiri al Francujo kaj kiam li revenis, la akvolinio estis tiel fortigita ke li ne kapablis plu konkuri en la linio sed nur ekster ĝi. Efektive estas nur jarojn poste ke la holandanoj rekonkeris la nordan parton de Brabanto kiu unuiĝis tiel al la Nederlanda ŝtato.

Eĉ Belgenaj historiistoj kiel Prof. Van Houtte de la Universitato de Gent akceptas tiun tezon kiu estas laŭstre pruvita kaj traktita en la verko de Prof. Goyl "Geschiedenis v.d. Nederlandsche Staat".

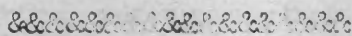
En tiu verko la aŭtoro ankaŭ pritraktas la rolon de la fakto: la lingvo en la historio de la tutnederlanda popolo. Li faras tion kun strikta objektiveco kaj kun tre granda kaj tre profunda kono de la historiaj okazintaĵoj tiel ke lia verko estas la plej bona libro de historio kiun ni havas.

(verkis per la revuo Drs. F. Roose)

X X X X X X X X X X X X X X X X

TIUJROJN KIUJN VI DEVAS KONI - Markies Louis de Beaufront.

Omdat hij het hoofd geworden is van het schisma tegen Esperanto kunnen we hem niet rangschikken onder de "Esperantistoj kiujn vi devas koni".
 Hij werd geboren op 3 Oktober 1855 te Parijs. Voor zijn linguïstische studies was hij in de leer bij de befaande Max Müller vanwie hij later een lovende uitspraak verkreeg over E^o. Alhoewel hij geen geestelijke was studeerde hij toch de Dominicaansche filosofie en behaalde zelfs het doctoraat in de theologie. Hij maakt daarna vele reizen waaronder zelfs naar Indie en alhoewel hij Engelsch, Duitsch, Spaansch, Italiaansch, Hongaarsch en Araabsch kende kon hij zich toch niet overal verstaanbaar maken. Daardoor kwam hij op het idee van een internationale taal. Na een financiële catastrofe en een zeer erge ziekte werd hij privé onderwijzer bij vrienden. Dan stelde hij het "Adjuvanta" waarvan het handschrift later verdween, scheen het toch. Hij werd de eerste Fransche Esperantist; reeds in 1888 richtte hij een tijdschrift op in de "Société Française pour la propagation de l'E^o" (S.F.P.E.). Hij was de eerste die een volledige E^o-grammatica ontwierp. Tusschen 1892-1905 gaf hij verschillende leerboeken uit en wist vooraanstaande geleerden voor het Esperanto te winnen. In 1894 was hij nog tegen alle hervormingen gekant. Maar in 1900 stelde hij zelf een hervormingsproject voor onder de naam "Ido". Dit bracht scheuring en hij werd het hoofd van de "Ido"-beweging.

KIEL ONI ĜIN ESPRILAS EN ESPERANTO ?

- Por malsanulo forto, por kokido la morto () Den een zijn dood
- Safo donas sian lanon, por ke la mastro havu panon () is den ander zijn brood.
- Tio estas nakulo en nia okulo (Dat is mij een doorn in het oog)
- El flano sin altiri, en fajron eniel (Van den regen in den drop komen.)

BIJ DEN DERDEN JAARGANG

Onder zeer ongunstige omstandigheden en moeilijkheden allerhande zetten wij ons werk voort. Onze eenige steun: de sympathie van enkelen. En vooral dit: dat het aldus lukt Esperantisten te vormen die waarlijk Esperantist zijn zijn in nerg en been; door inzicht overtuigd van onze ideologie; idealistisch gestemde levensvrienden; op weg om als flinke persoonlijkheden eens een licht te zijn en een steun voor allen, die met hen in betrekking komen. Dat zet ons aan in dien zin voort te werken met de geringe middelen waarover wij beschikken; gezien dat enkele van onze beste krachten van ons verwijderd zijn; gezien dat we niet door nieuwe leergangen onze groep kunnen aandikken; gezien ook dat alle internationale activiteit noodgedwongen stil ligt en wij onze aanhangers dan ook ongeveer niets kunnen aanbieden; gezien dit alles is ons blad toch nog een geheele prestatie. Er zijn enkele punten die evenwel volstrekt moeten verbeteren: 1) er moet meer medewerking komen in dit verband stippen we graag aan de zeer belangwekkende artikels van A. Norro en André Claeys. Ook krijgen we nu inzendingen van gedichten doch slechts van één. Er zijn er echter méér in de groep die iets zouden kunnen doen. Als vb. van het gemakkelijkste: ieder heeft zoo al eens een avontuurtje meegemaakt, zeer bepaalde indrukken opgedaan of ondervindingen. Tracht dat eens in goed Esperanto op papier te zetten en zendt het in.

2) er moet volstrekt meer belangstelling getoond worden voor sommige rubrieken. Kunt gij U indenken hoe onthoedigend het moet zijn na iedere keer na lang zoeken en overleggen een aardige "eniguo" geplaatst te hebben, om zoo te zeggen geen oplossingen te ontvangen? Er komen ook quasi geen reactie op hetgeen verscheen in het studieboekje. Nochtans zoudt gij moeten bereikt hebben van ook op taalkundig gebied volwaardige Esperantisten geworden te zijn. Gelegenheid hebt gij alleszins. Het komt er op aan U in te zetten en aan te pakken. Zelfs over de artikels die tot discussie konden aanleiding geven kwam niets binnen. Doch wij hopen op verbetering in dien zin. Met enthousiasme en met de beslistheid onze beste krachten er aan te wijden zetten wij den darden jaargang in. Wij zijn het ten andere verschuldigd aan onze vrienden, die nu in den vrede zijn en die eens wederkeren.

Gij zijt er U toch van bewust dat ge een blad en een groep vertegenwoordigt die wat meer beteekenen dan wat gewone amuzementsclubs? Is het niet van het waardevolste een goed mensch te zijn? en een idee te verkondigen en een levenshouding waaraan al de U ooringenden nood hebben en door gemis van hetwelk zij allen U minderwaardig zijn? Draag hoog in U het woord en de boodschap van Kristus en het woord en de boodschap van enkelen, waaronder Zamenhof, die, den nood van den tijd aanvoelend, de praktische werken gaven en den weg aantoonen waarlangs men moet opklimmen om ideale menschengemeenschap te bereiken.

Vivu Zamenhof, vivu Esperanto, vivu niaj grupo kaj revuo "Paco kaj Justeco".

Via Prezidanto.

88888888888

LITERATURA ANGULO : - (daŭrigo de la tradukado de "Simforosa" de Felix Timmermans)

.....Ŝi re kaj re preterprenas la 3 blankajn betulojn. Ankoraŭ li ne estas tie, sed vere ne jam sonis la oka. O! tempo daŭradas. Ŝi bedaŭras ke ŝi lin skribis. Ŝi tamen trovas ke ŝi ion tro riskas, sed afero nun okazis kaj nenion ŝanĝeblas.

Ŝi volus reiri hejmen, sed kion Martinus pensos se li venos?

Plej bone estus tamen ke li ne venos; oĝ ŝia koro tiel maltrankvila estas; kio okazos. Dio scias kiel kolera li estos. Kion li pensos pri ŝi? Pro tio estus ankoraŭ pli bone ke li venos, tiam ŝi povas ŝion diri. Jes, ŝi devas ĝin diri al li; ŝia koro troplenas, ŝi ĝin rakontus al seĝo. O, ke ŝi lin tiel ŝnas. Kaj dum ŝi iras kaj revenas preter la 3 betuloj kiuj kontrastas kontraŭ la malhela muro de la beginejo ŝi rediras en si nen la vortojn kiuj ŝi diros al li.

Malrapide la horloĝo faligas sia sonojn kaj subite Simforosa aŭdas paŝon post ŝi. Ŝi ne kuraĝas postrigardi haltas kaj sentas la sangon alfundiĝi en siaj kruroj.

"Ĉu vi?" demandas la mola, singlana voĉo de Martinus.

Tiam ŝi turnis sin al li kaj kun tremanta voĉo ŝi sopiras: "Tago, Martinus".

Li dirigite rigardas ŝin kaj en la krepusko ŝi vidas tra lia ridado liajn grandajn blankajn dentojn.

"Jes..." li hezitas, ridante je unu buŝflanko, "kial havas"... sed li ne kuraĝas daŭrigi ĉar ŝi honte mallevas la okulojn.

Li aŭdas ŝin plorĝemi kaj vidas ke ŝi per la montra fingro forviŝas larmojn el la okuloj.

"O Martinus ŝi ĝemas...kaj tiam subite esploras kun manoj antaŭ la vizaĝo.

Martinus timas kaj ne scias kion diri. La pluvo mallaŭte bruetas sur la foliaro kaj plie ĉion estas tiel sufoke silenta.

"Kion fakte estas, Simforosa?" li kuraĝas demandi, dum ke li tiras al la maldensaj haroj de sia komencanta barbo.

Simforosa lin petegante rigardas: "Ĝu nun vi foriras por ĉiam, Martinus?"

"Jes Simforosa" li gaje diras "kaj ni multe preĝos por vi".

Ŝi fernas la okulojn kaj maldolĝe ridas.

"Dankon, Martinus, ni vin dankas".

Li ne komprenas ŝin; ŝi sentas ĝin, ŝi aŭdas ĝin, kaj ŝi ne kapaklas malfermi sian tutan koron en liaj helaj, senkulpaĵ okuloj.

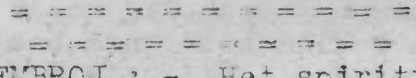
Traboras ŝin kiel aleno, la larmoj glitas sur ŝiaj manoj kaj subite ŝi kaptas lian grandan, varman manon.

"Nu tagon, Martinus, nu tagon" ŝi plorĝemas kaj trenetas el ŝia gorgo kaj pluvoguto disŝpruĉas sur iliaj manoj. La nerlo ankoraŭ fajfas kelkajn forgesitajn sonojn kaj de tra la Netherivereto bovo luĝas.

"Tagon Martinus" ŝi diras kun ŝajna rezigno; ŝi lasas gliti sian manon el la lia, provas ankoraŭ foje rideti al li kaj tiam rapide foriras kun la ruĝa naztuko antaŭ la okuloj.

En sia ĉagreno ŝi esperas ke li ankoraŭ ŝin revokos, sed li daŭre rigardas ŝin kun malfermita buŝo kaj pendantaj brakoj. La mola pluveto kantetas tiel melodie sur la tegmentoj kaj la foliaro, kaj vespero alveris.

(daŭrigota - trad. la geanoj de la bruĝa E^o-grupo)

SPIRITALENTOJ DE MI, J. GEELBROJ : - Het spiritisme (vervolg)

De Feiten : Het spiritisme is iets meer dan draaiende en kloppende tafels. Te verschijnselen die veelvuldig zijn kunnen in twee hoofdgroepen ingedeeld worden: de eener zijn van stoffelijken, de anderen van meer geestelijken aard. Ze verraden in hooge mate de tusschenkomst van een leidend verstand.

In de eerste groep treft men een groote verscheidenheid van werkingen aan. Er zijn er van muzikale aard: een schakeering van geluiden die gaan van het fijnste tikje, tot dreunende slagen als van snidshalers. Die geluiden schijnen uit neubels, vloer, wanden te komen.

Tot deze groep behoort ook het verplaatsen van voorwerpen, zonder lichamelijke aanraking. Op de séances van het vrouwelijke medium E. Paladino, zag men een tafel op haar vier pikkels omhoog rijzen, en gedurende de 31 seconden in rythmische beweging boven den grond zweven. Op een séance van het medium Eglinton, werd een orgel met onzichtbare hand gedraaid, en menig hardnekkig loochenaar van het spiritisme, die de zitting bijwoonde, werd met de gitaar geslagen, sommigen kregen zelfs de groote ~~de~~ turksche trom op hun kop; dat heeft geen verwondering te baren, want Eglinton riep de geest op van den vroegeren cirkus-clown Fey, en natuurlijk moest de humor uit het cirkus weer eens boven komen.

Met hetzelfde medium bekwan men ook mooie verschijnselen van zelfoptelling (levitatie). Hij zweefde nu eens vertikaal door de ruimte, dan weder horizontaal, en hij schreef niet zelden zijn naam op de zoldering. Prof. Crookes, beweert dat hij in zijn eigen laboratorium, het medium Douglas Home zich boven den grond zag verheffen, eens zittend in zijn leuningstoel, dan weder rechtopzittend of knielend.

Een fysiek verschijnsel is ook nog het voortbrengen van lichtgevende voorwerpen, die een helderen fosfoorachtigen schijn geven. Glanzende voorwerpen zweven bij die zittingen door de kamer, vuurvonken spatten rond de media. Dat licht, schrijft Prof. Crookes, kan niet worden voortgebracht door iets, dat ook maar in de verte op scheikunde gelijkt.

Tot die klas van verschijnselen behooren ook de werkingen der aanbrenge- de geesten. Die komen in een dichtgesloten zaal aandragen, het bleektuilen, oranjeappels, en allerlei andere snuisterijen. (opm.: dit phenomenon steunt meest op bedrog).

(wordt vervolgd - verzorgd door André Claeys)

VOJAGREMEMOROJ - Kun kvar geesperantistoj al kaj tra la belgaj Ardenoj
dum tuta semajno (2-a daŭrigo)

Kiam ni trabiciklis vilaĝeto Morhet ni rimarkis tipan Valonujan farm-
bienon kaj antaŭ ĝi la mastro kun bela ĉevalparo. Jen fotinda vidaĵo pensis
Fons kaj tuj ĝentile li petis la kamparanon por minuto da sennoveco dum ke
ni fotiĝas. Certe, ni, du duonmuduloj, ŝajnis al tiu homo kvazaŭ speco de
strangaj malproksimlandaj frenduloj kiuj vidas ĉie kaj kredas ĉion kurio-
zaĵon en la mondo. En nia rapideco por estis en Grünelingen - atendis nin
tie lardo aŭ ŝinko - ni forgesis peti je la nomo de la afabla terkulturis-
to por sendi al li iam foton de li kaj lia bieno. Ni tamen ne alvenis en
la junulgastejo sen menciinda akcidento kiu dum postaj tagoj fariĝis ĝis
fatala antausigno...almenaŭ por superstiĉuloj. Temis pri kiso. Pri kiso,
vi nekredeble demandas? Jen la solvo de l' enigno. Apenaŭ 2 Klm. ol alveni
al urbeto Martelingen (t.e. esperantigita: Suferadoj) - vera tipa nomo ĉar
ni jam la tuta tago suferis pro la varmeĝo, la penado de suprenirantaj vo-
joj ktp. sur la ŝoseo al ĝi - ni haltis por aĉeti prunoj en fruktovendejo.
Dum tiu halto - ni bedaŭrinde ne plu memoras la kialon - okazis ke Henriette
la min donis kison. Sed ve, kiam ni nun volis daŭrigi ni konstatis je nia
granda mirro ke la aertubo de nia biciklo malŝvelis. Tuja unuopa ridado kaj
unuvoĉa deklaro: tio okazis pro la kiso de Henriette. Efektive dum alia ta-
go al sama pruvo de unikeco sekvis sama aertubmalŝvelo. Ĉu ni do prave
rajtas paroli pri la fama (aŭ ĉu ni diru malbonfama?) kiso de Henriette?
Mi tamen sukcesis atingi la junulgastejon sen necesa riparado. Alvenante
ni konstatis ke ankau Fons havis najlon en la aertubo kaj ke riparado neces-
sis. Ĉu li ankau kison ricevis? Mi almenaŭ ĝin ignoras. Dum ke ni riparis
la aertuboj Henriette kaj Fons banis en la rubvereto Sûre. La gelegantoj ne
miru ke mi oftfoje laboris dum ke miaj geamikoj banis aŭ promenis. Mi tuj
diru ke estis nur je nia instigo ke ili decidis dum momento formeti la ne-
cesan farotan laboron por nia turista grupeto. Mi ja jam vidis kaj ankau
ĝuis la Ardenoj dum antaŭaj vojaĝoj kaj sekve ĝojis nin ankau ebligigi tiun
okazon al la gekamaradoj. Cetere ni ankau estis la gvidanto.

Finfine la grava momento alvenis. Oni venigis nin por la vespermanĝo. En
la bela salono de la farmbienon I4 geturistoj sidis ĉirkaŭ tavolo kaj hono-
ris la manĝaĵon per bonega apetito. Nur unu nubeto al la ĉielo de l' espero:
ni la tuta tago sopiris je lardo kaj ovoĵ sed oni nur donis ŝinkon. Kaŭzo
estis sendube la tro granda nombro de gepartoprenintoj al la vespermanĝo.
Tamen la manĝaĵo estis bonega kaj la ovokuko ke ni hodiaŭ mankis ni ĝin ri-
cevis la sekvonta tago en la junulgastejo de Ternes s/Senois.

Dum la ĉe-tablaj paroladoj ni ionote propagandadis ĉar sukcesis al ni
lerte eniksi la temon Esperanto, lingvo kaj movado, en niaj diskutoj.

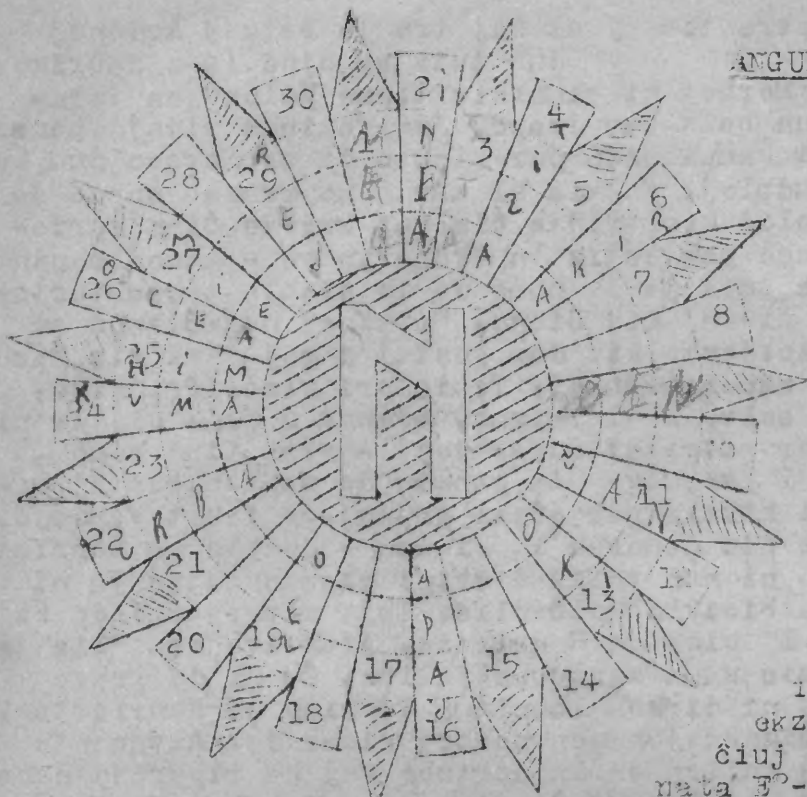
Ĉar estis pli da turistoj ol litoj en la junulgastejo okazo sin prezen-
tis por dormi en la fojno de la grenejo. Kvankam ni rajtis ricevi liton pro
antaŭa averto de nia alveno, ni tamen preferis kuŝi en la fojno kaj nenie
pli bonege dormis.

Lardo la 17.8.1943 ni biciklis ĝis al Ternes s/Senois kaj dumvoje vizitis
la falkonatan abatejon de Orval. Apenaŭ ni estis dumvoje ke ni konstatis ke
la aertubo ne estis tute en ordo. Jen la kaŭzo: hierau post riparado de la
aertubo ni forgesis forpreni la najlon el la ekstera tubo. Kompreneble gra-
va sekvo. Post kvarono tamen ni povis daŭrigi. La vojo ne estis tro montara
kaj ni preskaŭ senpene biciklis kvazaŭ nur estus ebena ŝoseo. En Bellefon-
taine ni vizitis la milittombejon de 1914-1918. Tie kuŝas unuflanke + 300
Germanaj kaj aliflanke + 500 Francaj soldatoj. Ili ĉiuj mortis sencela je
unu sama tago kaj nun ripozas eterne en frenda tero.

Estis je la 12.30 kiam ni alvenis je distanco de 5 minutoj de la abate-
jo de Orval. Arbareto nin tiam invitis por tagmanĝi en ĝia ombro antaŭ ol
viziti la konstruaĵo. Kiam ni envenas tra la pordego tuj nin kaptas la in-
ponan majestatan vidon de la novaj kaj malnovaj konstruaĵoj kaj poste ankau
de la malnovegaj ruinoj. Ankau la keloj, kvazaŭ subteraj koridoroj estas
vizitindaj. En ni nen ni faris la rimarkon ke tiuj lokoj multe pli bone
taŭgas kiel ŝirmejoj kontraŭ aeratakoj ol la modernaj hodiaŭaj kaŝejoj kiuj
oni ĉie en la urboj konstruas kiel kreskado de fungo tiel rapidege.

Priskribado la plej taŭga ne ankoraŭ kapablas doni sufiĉan bildon de la
radinda abatejo de Orval. Oni bezonas adiri ĝin dum longaj horoj.

Ankoraŭ 15 Klm. kaj ni atingis Ternes s/Senois. Tre frue ni tie alvenis.
Ternes s/Senois estas tre tipa vilaĝo de la Ardenoj. Ankoraŭ ĉie sterko-
maso kuŝas antaŭ la domoj laŭlonge de la strato. Por ne konfliktigi kun la
financino de Fons ni en ĉi-tiu raporto preferi ne parolos pri la du filinoj
de la junulgastejo. Cetere laŭflanke de Fons nen espero trompiĝis, ĉu ne
amiko?
(daŭrigota - skribis por la revuo ISERVENTANT Roger)

Jen tre facila enigmo. Nun ni certe esperas ricevi solvojn de ĉiuj gegrupanoj. Solvi kruovortoj kaj aliaj enigmoj estas eble la plej taŭga maniero por sin riĉigi en la vorttrezoro de la lingvo. Kronio ĝi estas santempe ankaŭ tre agrabla tempopasigo. Ni bedaŭrinde devas rimarki ke ĝis nun ne eĉ unu solvo (aŭ almenaŭ provo de solvo) envenis pri la bela papilion-enigmo kiu aperis en unu antaŭa numero.

=====

Plenigu vortojn de ekstere al interne laŭ sekvantaj difinoj. Je ekzakta plenigo la unuaj literoj de ĉiuj vortoj formas verson el tre konata E^o-poemo. Rimarku ke ĉiuj vortoj

finas kun litero N kaj sekve ke ĉiuj estas radikvortoj. Jen do la difinoj: 1. speco de gaso - 2. etulo - 3. metalo - 4. trinko el kuracaj herboj - 5. kudrilego - 6. ridi pro malica noko - 7. sportejo - 8. fabela monstro - 9. Ĥemia elemento - 10. sovaĝa besto - 11. intervalo de iu noto al la naŭa - 12. ĉasaĵo - 13. sankta bildo - 14. metala kunuiksaĵo - 15. kontraŭstari - 16. Aziano - 17. mita estaĵo - 18. ŝirmilo - 19. sovaĝa besto - 20. homo kun blankaj haroj - 21. nazbruo - 22. enloĝanto de granda loko - 23. penitiro - 24. Europano - 25. laudkanto - 26. vasta akvosurfaco - 27. esprimo vizaĝaspekto - 28. rekomendi - 29. riverego - 30. konstelacio.

RIMARKU: - skribu la 30 vortojn kaj la verson sur speco de papero kaj sendu vian solvon al ISERENTANT R., Stw. op Blankenberge, 86, Brugge. Vi ankaŭ povas doni la solvon al ni ĉu la semajnaj kunvenoj.

888888888888888888888888

GRUPA VIVADO :

Pro manko da loko ni bedaŭrinde devas prokrasti aperigon de diversaj artikoloj ensenditaj ĝis la sekvonta numero. Ni demandas ionete da pacienco al niaj geensendintoj kaj promesas ke en la januara numero iliaj artikoloj certe aperos. Cetere la estraro tre ĝojas ke estas manko da loko en la revuo ĉar tio pruvas ke la geanoj finfine komencas ionete kunlabori kun prezidanto kaj sekretario kiuj antaŭe tutsوله devis plenigi la ses paĝojn.

8888888888888888

KIO ESTAS FRENOLOGIO ?

En la luksega palaco de Postdam staras belege ornamita longa tablo. Plej bonaj mangaĵoj kovras ĝin. Je la mezo sidas reĝo Fridrik Vilhelm kaj ĉirkaŭ li aro de militvestitaj altranguloj kiuj ĉiuj portas plej faŭajn honorsignojn. Inter ili sidas ankaŭ - laŭ ordono de la reĝo Moŝto - Franz Jozef Gall doktoro pri medicino kiu komencas konatiĝi pro la nova de li eltrovita scienco "frenologio". Je iu momento la reĝo turnas sin al li kaj demandas ke li komencu sian montradon. Ero Gall levigas kaj per la manoj palpas la kapon de sia najbaro. Post kelkaj momentoj li rugiĝas kaj ne kuraĝas paroli. "Nun, diru tute sincere vian opinion" demandas la reĝo. La deziro de la reĝo estas lego. Dro. Gall konfesas ke palpinte la kapon de sia najbaro li trovas nur malbonajn ecojn, sangovidecon, ĉasenon, brutecon, ktp. La palpado de l'kapo de la dua najbaro donas ekzakte saman rezulton. "Sufiĉas" krias la reĝo "vi pasis brilege la ekzamenon. Vi palpis la kapon de la du plej kruelaj krimuloj el nia regno". Envenas kvar gardistoj kiuj alkondukas la du ree al sia ĉelo !!

(daŭrigota - skribis por la revuo nia prezidanto, Drs. F. ROOSE)

X X X X X Y X X X X X X X X

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
N I S T A R U M O N D I U J F E L u R H O M A R O